

[Bertel Dahlgaard.]

virkning. Hvis jeg skulle søge at tilspidse i et enkelt ord denne situation, kunne jeg måske gøre det ved at sige, at den tålelige udvikling, som vi venter i indeværende halve år på valutasituationens område, faktisk skyldes den høst på 6—7 mill. tdr. korn mere end en normal høst, som Danmark havde den lykke at få sidste sommer; det er den slags ting, der sker, men som meget sjældent gentager sig.

Med hensyn til prisudviklingen har vi, som finansministeren sagde, nået et vist balancepunkt, en vis stabilitet, som selvfølgelig er afhængig af den skete udvikling ude i verden og i den kommende tid vil være afhængig af forholdenes udvikling derude, særlig afhængig af USAs økonomiske politik under den nye regering. Jeg er enig med finansministeren i, at vi må passe på, at vi ikke i vort indre samfundsliv foretager os noget, der bringer denne stabilitet i fare.

Med hensyn til produktionens udvikling er der sket det, at i stedet for den opgang, der blev proklameret — vi husker alle udenrigsministerens herostratisk berømte rejse til Paris, hvor han sammen med andre kloge mænd proklamerede overfor verden sandsynligheden af og muligheden for en forøgelse af de vesteuropæiske landes produktion med 25 pct. i de kommende 5 år —, har vi fået en svag nedgang i produktionen her i Danmark i det første af de 5 år. På dette punkt udtalte den højtærede finansminister sig med en vis optimisme med henblik på den kommende tid; denne svage nedgang kunne man måske vente afløst igen i hvert tilfælde af en svag opgang. Jeg er tilbøjelig til at tro, at optimismen er større, end det vil vise sig berettiget. Det er svært at spå, men en ting er givet, og det er, at produktionens udvikling i den kommende tid vil afhænge i hvert fald hovedsagelig af tre ting. For det første vil den være afhængig af vore eksportmuligheder — og desværre har for industriens vedkommende vel foreløbig opgangen kulmineret —, for det andet vil den være afhængig af kreditbegrænsningens omfang — jeg skal om lidt igen komme tilbage til dette problem —, og for det tredje vil den være afhængig af, hvor omfattende de militære investeringer bliver i den kommende tid.

Jeg understreger udtrykkeligt, at jeg i denne almindelige økonomiske vurdering ikke regner militære investeringer med til

begrebet produktion, fordi det ikke her drejer sig om produktivt, værdiskabende arbejde, medens det selvfølgelig i øjeblikket kan betyde noget for beskæftigelsen. Med andre ord, på disse områder, der er afgørende for den kommerde tids produktionsudvikling, og som tillige skulle underbygge en fortsat bedring af valutasituationen, synes jeg det hele ser en lille smule tvivlsomt ud på det nuværende tidspunkt.

Endelig med hensyn til det fjerde problem, landets finanser, vil man måske erindre, at finansministeren sidste år, så sent som sidste forår, var ret pessimistisk og udtalte sin, man kan måske sige, fortrydelse bl. a. over, at vi standsede hans ønske om nye skatter. Jeg mindes også, at det ærede medlem hr. H. C. Hansen under vore forhandlinger sidste forår gav udtryk for en lignende pessimisme på dette område. Han troede ikke på muligheden af nogen overbudgettering. På det tidspunkt, det var vist i maj måned, tillod jeg mig at sige, at hvis man bar sig nogenlunde nøgternt og fornuftigt ad med hensyn til anlægsudgifter, hvis man gik til en mindre strækning af militære anlægsarbejder, og hvis man kunne gå ud fra, at der ved budgetteringen var udvist nogen pessimisme med hensyn til skatteindtægterne, skulle man kunne regne med i indeværende år at opnå et væsentligt overskud, altså en overbudgettering. Det er, synes jeg, meget glædeligt, at det har vist sig at være rigtigt, idet finansministeren nu siger, at man i indeværende år må regne med en overbudgettering på 200 mill. kr.

Var jeg således mere optimistisk end den højtærede finansminister sidste år, er jeg tilbøjelig til at tro, at jeg er noget mere pessimistisk end han med henblik på udsigterne for det kommende finansår. Jeg synes, det er meget nyttigt, hvis vi ganske klart gør op, på hvilket stadi i den finansielle udvikling vi i øjeblikket befinder os. Hvis man skal gøre det meget kort, vil jeg udtrykke det på følgende måde: Statsskatterne viser sig gennem de sidste 2—3 år at være steget med ca. 700 mill. kr. Det overskud, der var på statsbudgettet for godt 2 år siden på godt 400 mill. kr., er forsvundet. Statsudgifterne er altså ialt steget i de 2—3 år under den nuværende finansminister med ca. 1 100 mill. kr. Finansministeren regner ikke med at kunne opnå balance i det finansår, vi nu snart skal gå ind i, men regner foreløbig med et underskud